

2 dinsdag 21 november 2017
09.00 - 17.00 uur

WIE BEN IK EIGENLIJK?

persoonlijke identiteit en de GGz-praktijk

Dagvoorzitter: Dr. Leon de Bruin, *universitair docent Filosofie van Cognitie en Taal aan de Radboud Universiteit Nijmegen. In zijn onderzoek richt hij zich met name op filosofische vragen over belichaamde en gesitueerde cognitie. Hij doceert aan studenten in de opleidingen filosofie, psychologie en cognitieve neurowetenschap.*

Ook in de geestelijke gezondheidszorg wordt steeds meer nadruk gelegd op zelfmanagement. Maar wat is het 'zelf' eigenlijk en wat betekent het precies om 'jezelf' te managen? En als het antwoord op die vragen is gegeven, wat zijn dan de consequenties voor de dagelijkse GGz-praktijk? Op weg naar antwoorden wordt op dit symposium allereerst een overzicht gegeven van de verschillende filosofische perspectieven op het thema 'Zelf'. Vervolgens wordt stilgestaan bij het recente neurowetenschappelijk onderzoek. Is de subjectieve ervaring die we hebben van ons zelf te lokaliseren in de hersenen?

Om welke idealen over autonomie, authenticiteit en vrijheid gaat het bij zelfmanagement in de GGz? En zijn deze idealen niet te hoog gegrepen, zowel voor de patiënt als de therapeut? Want is het zelf überhaupt wel te managen...? En zo ja, wat is er dan belangrijk en noodzakelijk voor adequate interventies in de dagelijkse praktijk als het zelf ook mede wordt bepaald door interacties met anderen?

Allemaal essentiële vragen over persoonlijke identiteit waarop tijdens dit GGz-symposium onder voorzitterschap van Leon de Bruin door zes prominente sprekers naar antwoorden zal worden gezocht.

Leon de Bruin is dagvoorzitter van dit symposium. Zijn boek 'IK.' (Boom, ISBN 9789089538963, € 29,90) is onderdeel van het cursusmateriaal. Deelnemers aan de bijeenkomst ontvangen een exemplaar van dit werk.

Ga voor meer informatie over dit programma, de sprekers, accreditatie en inschrijven naar www.lemion.nl/najaar

Voor wie?

De bijeenkomst is bedoeld voor psychiaters, psychologen, psychotherapeuten, sp'v'en, verpleegkundig specialisten en degenen die in opleiding zijn of studeren voor deze disciplines. Andere geïnteresseerde professionals zijn ook van harte welkom.

Accreditatie

Accreditatie wordt aangevraagd bij de relevante beroepsverenigingen.

Locatie

Congrescentrum De Werelt, Lunteren.

Kosten

Vroegboektarief (t/m 17 oktober)

bij aanmelding voor:

1 symposium	€ 260,-
2 symposia	€ 490,-
3 symposia	€ 690,-
4 symposia	€ 860,-
5 symposia	€ 1.000,-

Regulier tarief (v.a. 18 oktober)

bij aanmelding voor:

1 symposium	€ 295,-
2 symposia	€ 560,-
3 symposia	€ 795,-
4 symposia	€ 1.000,-
5 symposia	€ 1.175,-

Inschrijving en wijze van betalen

U kunt zich voor alle symposia inschrijven via www.lemion.nl/najaar. Direct na verwerking van uw inschrijving en ontvangst van uw betaling ontvangt u een bevestiging van deelname.

Annulering

Annulering van deelname is uitsluitend per e-mail mogelijk en dient uiterlijk 15 werkdagen voor aanvang van de bijeenkomst door Lemion® ontvangen te zijn. Tot deze datum wordt het inschrijfgeld gerestitueerd. Na deze datum bent u het volledige bedrag verschuldigd en kan geen restitutie meer plaatsvinden. Wel kunt u zich laten vervangen door een collega.

Inlichtingen

Lemion® b.v.
MediArena 13
1114 BC Amsterdam
tel. 020 261 41 80
projectteam@lemion.nl
www.lemion.nl

Deze najaarssymposia zijn een gezamenlijk initiatief van Lemion® en Boom uitgevers Amsterdam. Inhoudelijk zijn de bijeenkomsten gebaseerd op een geheel nieuwe of zeer recente uitgave van Boom Psychologie & Psychiatrie. De betreffende boeken maken deel uit van het cursusmateriaal en worden gratis aan de deelnemers beschikbaar gesteld. Voor een enkele exclusieve uitgave geldt in voorkomende gevallen een aantrekkelijke kortingsregeling.

Inschrijven? Ga naar www.lemion.nl/najaar

5 BIJZONDERE NAJAARSSYMPOSIA

voor psychiaters, psychologen en psychotherapeuten

maandag 20 november
CAPITA VERSLAVING
middelengebruik en bijzondere risicogroepen

dinsdag 21 november
WIE BEN IK EIGENLIJK?
persoonlijke identiteit en de GGz-praktijk

woensdag 22 november
NEUROWETENSCHAPPEN EN DE GGz-PRAKTIJK
zin en onzin op de werkvloer

donderdag 23 november
OMGAAN MET UITERSTEN
persoonlijkheidsstoornissen en polarisatie

vrijdag 24 november
ONDER OUDEREN
diagnose en behandeling van psychische klachten

Een initiatief van Lemion® en Boom uitgevers Amsterdam.

Congrescentrum De Werelt, Lunteren

Informatie en inschrijven?
Ga naar www.lemion.nl/najaar

1 maandag 20 november 2017
09.00 - 16.30 uur

CAPITA VERSLAVING

middelengebruik en bijzondere risicogroepen

Dagvoorzitter: Dr. Arnt Schellekens, *psychiater en onderzoeker, Radboudumc en Donders Institute for Brain, Cognition and Behavior te Nijmegen. Wetenschappelijk directeur, NISPA te Nijmegen. Hoofddocent opleiding voor verslavingsartsen (MiAM). Coördinator en hoofddocent landelijk curriculum verslavingspsychiatrie.*

Verslaving en middelenmisbruik van welke aard en ernst dan ook, komen voor onder alle lagen van de bevolking, onder alle leeftijden en uiteraard bij zowel mannen als vrouwen. Natuurlijk hebben die verschillen consequenties voor de behandeling, begeleiding en het beleid bij deze speciale patiëntengroepen. Toch wordt daarmee in de praktijk vaak maar weinig rekening gehouden, terwijl bijvoorbeeld de specifieke wijze waarop de klachten worden gepresenteerd, het bestaan van psychische en/of somatische comorbiditeit en het cognitieve niveau van de individuele patiënt, essentiële informatie is voor het optimaal inrichten van het behandelplan.

Het doel van dit symposium 'Capita Verslaving, middelengebruik en bijzondere risicogroepen' is om betrokken professionals handvatten te geven voor het werk in de dagelijkse praktijk, op basis van de meest recente inzichten in het thema diversiteit bij patiënten met verslavingsproblematiek. Een scala van thema's en risicogroepen komt aan de orde. Het gaat onder andere om verslaving bij mensen met een verstandelijke beperking, somatisch kwetsbare jeugdigen, en genderaspecten. Ook aan de verslaafde professional zelf wordt aandacht besteed.

Joanneke van der Nagel is een van de sprekers tijdens dit symposium en is coauteur van 'Handboek LVB en verslaving' (Boom, ISBN 9789024404940, € 32,50). Het werk is onderdeel van het cursusmateriaal. Deelnemers aan de bijeenkomst ontvangen een exemplaar van dit werk.

Ga voor meer informatie over dit programma, de sprekers, accreditatie en inschrijven naar www.lemion.nl/najaar

1 maandag 20 november
CAPITA VERSLAVING
middelengebruik en bijzondere risicogroepen

Dagvoorzitter: Dr. Arnt Schellekens

2 dinsdag 21 november
WIE BEN IK EIGENLIJK?
persoonlijke identiteit en de GGz-praktijk

Dagvoorzitter: Dr. Leon de Bruin

3 woensdag 22 november
NEUROWETENSCHAPPEN EN DE GGZ-PRAKTIJK
zin en onzin op de werkvloer

Dagvoorzitter: Max van der Linden

4 donderdag 23 november
OMGAAN MET UITERSTEN
persoonlijkheidsstoornissen en polarisatie

Dagvoorzitter: Dr. Martin Appelo

5 vrijdag 24 november
ONDER OUDEREN
diagnose en behandeling van psychische klachten

Dagvoorzitter: Prof. dr. Bas van Alphen

3 woensdag 22 november 2017
09.00 - 17.00 uur

NEUROWETENSCHAPPEN EN DE GGZ-PRAKTIJK
zin en onzin op de werkvloer

Dagvoorzitter: Max van der Linden, psycholoog en wetenschapssocioloog, afdeling Psychologie, Faculteit der Maatschappij- en Gedragswetenschappen, Universiteit van Amsterdam.

Omvang en impact van neurowetenschappelijk onderzoek is de afgelopen decennia geëxplodeerd. Wereldwijd bestuderen tienduizenden neurowetenschappers met peperdure hightechapparatuur en supersnelle computers onze hersenen. En tot op de millimeter nauwkeurig... Met financiële steun van verschillende overheden is ons brein letterlijk en figuurlijk 'big science' geworden.

Maar wat betekenen deze ontwikkelingen voor de dagelijkse praktijk? Heeft dit onderzoek al nieuwe inzichten en behandelmethoden opgeleverd? Wat is het effect van hersenonderzoek op de manier waarop we onszelf en psychische stoornissen beschouwen? Hoe denken patiënten zelf over hun problemen na deze 'neuroturn'?

Tijdens dit symposium 'Neurowetenschappen en de GGz-praktijk' maken de deelnemers onder voorzitterschap van Max van der Linden vanuit een kritisch perspectief allereerst kennis met de dynamiek tussen maatschappij, media en de (neuro)wetenschap. Waar en hoe zijn hypes of onjuiste voorstellingen van zaken gecreëerd? Alles als opstap naar waar het uiteindelijk om gaat, het belang anno 2017/2018 van de neurowetenschappen voor het dagelijkse werk. Anders gezegd, hoe kunnen nieuwe neurowetenschappelijke kennis en behandelmethoden op een zinvolle manier worden geïntegreerd in de weerbarstige klinische praktijk?

Max van der Linden is dagvoorzitter van dit symposium. Zijn boek 'Hersenwerk' (Boom, ISBN 9789058758675, € 24,95) is onderdeel van het cursusmateriaal. Deelnemers aan de bijeenkomst ontvangen een exemplaar van dit werk.

Ga voor meer informatie over dit programma, de sprekers, accreditatie en inschrijven naar www.lemion.nl/najaar

4 donderdag 23 november 2017
09.00 - 16.45 uur

OMGAAN MET UITERSTEN
persoonlijkheidsstoornissen en polarisatie

Dagvoorzitter: Dr. Martin Appelo, vrijgevestigd psycholoog, cognitief gedragstherapeut en publicist te Barneveld en Den Anel. Zijn aandacht gaat vooral uit naar mensen met ernstig psychisch lijden. Interactieproblematiek, motivatie en 'het onvermogen om te veranderen' en veerkracht zijn kernthema's van en voor zijn werk.

Tijdens dit symposium staat de vraag centraal hoe mensen met een persoonlijkheidsstoornis in het algemeen omgaan met 'de ander'. En om de hiervan afgeleide vragen: 'Wat is de kern van hun relationele denken en handelen?', 'Hoe ervaren zij zichzelf in de relatie tot de ander?', 'Hoe ervaren zij de ander in relatie tot zichzelf?', 'Polariseren zij?', 'Er is sprake van narcistische tendensen, maar in welke mate...?' Bij dit alles gaat het over het tegen elkaar afzetten van 'Wij' en 'Zij', maar vooral ook over de vraag hoe 'Ik' mij verhoudt tot de 'Ander'.

Onder voorzitterschap van Martin Appelo behandelen vijf prominente sprekers deze vragen vanuit het specifieke thema van hun presentatie. Zij vertalen de antwoorden in aanknopingspunten voor psychotherapeutische behandeling en geven concrete 'tips & tricks' voor de omgang met deze persoonlijkheidsproblematiek' in de dagelijkse praktijk.

Zo worden gedurende de bijeenkomst enkele malen in overleg tussen sprekers en deelnemers bondige klinische strategieën geformuleerd, hoe als therapeut met 'relationele uitersten' om te gaan.

Martin Appelo is dagvoorzitter van dit symposium. Zijn boek 'Wij – Zij' (Boom, ISBN 9789024408955, € 20,-) is onderdeel van het cursusmateriaal. Deelnemers aan de bijeenkomst ontvangen een exemplaar van dit werk.

Ga voor meer informatie over dit programma, de sprekers, accreditatie en inschrijven naar www.lemion.nl/najaar

5 vrijdag 24 november 2017
09.00 - 16.30 uur

ONDER OUDEREN
diagnose en behandeling van psychische klachten

Dagvoorzitter: Prof. dr. Bas van Alphen, gezondheidszorgpsycholoog en programmaleider bij Mondriaan GGz, Ouderen, Heerlen-Maastricht. Hij is bijzonder hoogleraar klinische ouderenspsychologie aan de Vrije Universiteit Brussel.

Met de jaren neemt het aantal risicofactoren toe: ouderdom komt met gebreken. Maatschappelijk is er sprake van 'dubbele vergrijzing': niet alleen wordt de groep 65-plussers steeds omvangrijker, ouderen worden ook steeds ouder. Een aanzienlijk deel van onze vergrijsde populatie is in vele opzichten een kwetsbare groep, gekenmerkt door een grote zorgbehoefte. Maar dat is één kant van de medaille: anno nu is er *active ageing!* Ouderen komen ook in al hun vitale diversiteit naar voren, van de energieke boef van 75-plus, tot de met meer dan uitstekende cognitieve vermogens toegeruste 89-jarige promovendus... Onderzoekers binnen de ouderenspsychiatrie en de klinische ouderenspsychologie hebben inmiddels serieuze stappen gezet op het gebied van cognitieve stoornissen, stemmingsstoornissen en persoonlijkheidsproblematiek. Daarnaast is de eerste terreinontginning gestart van somatisch-symptoomstoornissen, autismespectrumstoornissen en ernstige psychische aandoeningen (EPA). Bij dit alles staat de zoektocht naar evidence-based practice voorop. Ook tijdens dit symposium is de relevantie voor de dagelijkse praktijk het uitgangspunt. De zes sprekers informeren u over de complexiteit van somatische en psychosociale comorbiditeit en de rol van farmacotherapie, psychotherapie en mediatetherapie. Thema's die aan bod komen zijn depressie, SOLK, neurocognitieve stoornissen, persoonlijkheidsstoornissen, EPA en verslaving.

Bas van Alphen is dagvoorzitter van dit symposium. Zijn boek 'Psychische klachten bij ouderen' (Boom, ISBN 9789024409112, € 42,95) is onderdeel van het cursusmateriaal. Deelnemers aan de bijeenkomst worden in de gelegenheid gesteld het werk aan te schaffen tegen een gereduceerd tarief van € 15,-.

Ga voor meer informatie over dit programma, de sprekers, accreditatie en inschrijven naar www.lemion.nl/najaar